

N:o 233.

Af Herr **G. W. Gumælius**: *Om inköp af tomt och uppförande af boningshus derpå för inrymmande af Kongl. Musikaliska Akademiens undervisningsverk och samlingar.*

Kongl. Musikaliska Akademien har i de sednare åren ådragit sig en allt allmännare och mer förtjent uppmärksamhet genom det nit och den framgång, hvarmed den i sitt undervisningsverk, konservatorium, verkat för den musikalska bildningens spridning hos vårt genom rika naturliga anlag för en sådan i hög grad mottagliga folk. Man behöfver derföre icke numera, såsom förr vanligt var, använda utländningar för besättande af sådana platser, der en större musikalsk skicklighet eller mera uppdrifven färdighet erfordras. Tillräcklig tillgång för fyllande af dessa behof finnes nu bland landets egna, inom landet bildade söner och döttrar. Både statens, kyrkans och kommunens billiga fordringar äro tillgodosedda i detta hänseende, och äfven för utveckling af mera framstående anlag till vinnande af högre artistisk bildning är mycket redan gjordt. Akademien har på detta sätt sökt, så långt till buds stående medel varit tillräckliga, motsvara den förbindelse, som blifvit den ålagd, genom beviljande af allmänna anslag för utvidningen och utvecklingen af dess läroverk.

Men ehuru detta unga läroverk med friska krafter sökt utveckla sig så, att det må motsvara sin bestämmelse och således för närvarande framställer sig såsom löftesrikt, svärfvar dock deröfver en fara, som hotar att ställa sig i vägen för dess framgång, ja möjligen att i hög grad försvåra, om ej alldeles att hämma den. Och det är för dess undanrödjande, som Akademien vördsamt påkallar understöd af folkets representanter, som också

äro de högsta målsmännen för folkets fortskridande bildning. Anledningen till detta steg, hvilket ej utan i yttersta nödfall bort tagas, är följande.

Den lokal, hvilken Akademien disponerar, gården N:o 8 Clara Strandgata, har varit förhyrd på 10 års tid, under husegarens omyndighetsålder. Kontraktet går till ända den 1 Oktober innevarande år. Det är ovisst om det kan förnyas; men i sådant fall säkert endast på kortare tider. Och skulle än detta ske, så är ändock Akademiens ställning i detta hänseende så osäker, att den med största oro måste se framtiden till mötes. Och äfven med bibehållande af den lokal, som Akademien nu innehar, hvilken väl torde vara en af de bättre lägenheter, som i enskildt, för annat ändamål hufvudsakligen afsedt, hus kan erhållas, är läroverkets behof icke så tillgodosedt som önskligt vore. Utrymmet är icke fullt motsvarande det för handen varande behofvet, rummen ej heller fullt lämpliga, isynnerhet derföre att de i akustiskt afseende ej tillfredsställa billiga fordringar, hvilka, lika litet här som i andra enskilda hus, vid uppförandet särskildt afsetts, men hvilka för ett musikaliskt undervisningsverk naturligtvis måste vara en hufvudsak. Akademiens betydliga samlingar, det dyrbara biblioteket och instrumentsamlingen, af hvilka det förstnämnda med fullt skäl kan anses som oersättligt, äro icke tillräckligt skyddade för eldfara. För att göra läroverket i möjligaste måtto lätt tillgängligt vore i hög grad önskligt, att det kunde erhålla ett mera centralt läge. Allt detta har, på samma gång det väckt oro och bekymmer för det närvarande och för närmaste framtiden, tillika grundat den öfvertygelse, att de för handen varande stora olägenheterna och farorna ej kunna afhjelpas och Akademiens verksamhet för dess läroverks utveckling, ja för dess ändamålsenliga fortfarande, betryggas, om det ej kan vinna en egen för arten af denna verksamhet afsedd lokal.

Redan för sex år sedan ingick Akademien till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan om nådig Proposition rörande anslag till nybyggnad. Men dels var läroverket då icke ännu till den grad utveckladt, som det sedan blifvit, dels återstodo ännu flera år af kontraktstiden, hvarföre detta Akademiens steg ej förde till någon framgång.

För omkring ett år sedan väcktes åter frågan inom Akademien, och en komité tillsattes för att förbereda dess lösning, utvälja lämplig tomt och anskaffa nödiga medel. Man sökte bilda ett aktiebolag och teckningslistor utfärdades; men den betryckta penningställningen gjorde, att företaget ej vann framgång, särdeles som Akademien ej kunde erbjuda någon räntegaranti. Samma brist har äfven gjort, att Akademien sjelf icke på ett sådant företag kunnat använda sina egna kapitaler, enär dessa till största delen bestå af enskilda, för Akademiens verksamhet bestämda dona-

tionsmedel, såsom t. ex. stipendiifonder m. m. Man har derföre varit betänkt på utvägar att, så vidt ske kan, undanrödja dessa hinder.

Ehuru Akademien hyser den öfvertygelse, att landets representanter icke skola lemna ett af landets bildningsinstituter, som sväfvar i fara, utan bistånd, så har man dock ej vågat begära ett större anslag på en gång, helst i en tid då så stora fordringar ställas på Staten, på samma gång som betrycket är allmänt. Jag har mig bekant, att Akademiens styrelse af denna anledning icke tilltrött sig kunna eller böra hos Kongl. Maj:t göra någon underdånig hemställan om behofvets afhjelpande. Men detta behof blir alltmera tryckande och oron för läroverkets framtid växer i samma mån. Något steg till farans afhjelpande måste vidtagas, om icke en vigtig bildningsanstalt skall blifva alldeles redlös och denna del af den allmänna bildningen, i stället för att såsom hittills med raska steg gå framåt, skall nödgas stadna, eller möjligen till och med gå tillbaka. Den utväg, som man trott sig böra vidtaga, kan visserligen endast derigenom stå öppen, att man vänder sig till Representationen; men den går icke ut på att på en gång få sig full hjälp beviljad, utan man vill vinna detta, derigenom att Akademiens egna ansträngningar blifva så understödda, att hufvudmålet visserligen på en gång uppnås, men att de förbindelser, som derigenom ådragas, endast småningom och efter hand behöfva uppfyllas. Den uppgjorda planen, jag härmedelst vågar underställa Riksdagens bepröfvande, är följande.

En passande, centralt belägen byggnadstomt har blifvit Akademien erbjuden, hvilken, bebyggd på ett för Akademiens behof fullt ändamålsenligt sätt och i öfverensstämmelse med ett på det noggrannaste för Akademiens behof beräknadt förslag, skulle erhållas för en summa af 136,000 R:dr. Detta förslag skall blifva till det Utskott, till hvilket frågan remitteras, öfverlemnadt. Medlen till betäckande af kostnaden skulle på följande sätt erhållas, enligt den plan som inom Akademien blifvit uppgjord.

Kongl. Musikaliska Akademien begär ett bemyndigande att, på bästa möjliga vilkor, upptaga ett lån, uppgående till högst 136,000 R:dr, till inköp af tomt och uppförande af ett fullt passande hus för inrymmande af Akademiens läroverk, samlingar m. m. I sammanhang dermed skulle då på Riksstatens 8:de hufvudtitel uppföras ett årligt anslag af 6,000 R:dr R:mt, förutom nu utgående 1,800 R:dr årligen till Akademiens hushyra, till ränta och amortering på ofvannämnda lån. Om dertill läggas 200 R:dr, hvilka utgå från Mazérska fonden och för detta ändamål äro disponibla, skulle Akademien hafva att förfoga öfver en annuitet af 8000 R:dr för

år

år. Förslaget är vidare, att Akademien bemyndigas gifva $5\frac{1}{2}$ proc. ränta på upplånta eller såsom aktier tecknade kapitaler eller deras oguldna delar, i hvilket fall första årets amortering blefve omkring $\frac{1}{3}$ dels proc. och amorteringstiden omkring 50 år.

Men denna långa tid kan utan tvifvel blifva mycket förkortad, om Akademien får använda hyresafkastningen af några mindre lokaler, åtminstone tillsvidare, samt vid särskilda tillfällen af hennes musiklektionsrum och den större konsertsalen, äfvensom derigenom att Akademien sjelf, som redan eger och, i samma mån som läroverket utbildar sig, får allt större medel att för ändamålet disponera, genom gifvande af egna konserter bereder sig inkomster till påskyndande af amorteringen. Dessa medel skulle då i följande ordning disponeras.

1:o. Akademien må i *första rummet* disponera högst en half procent af lånets ännu oguldna kapital till räntefyllnad för sådana summor, hvilka äro upplånta eller af aktieegare tecknade.

Hela denna summa uppgår första året till högst 680 R:dr, troligen till något mindre, då man kan förmoda, att de aldra fleste aktieegare låta sig åtnöja med $5\frac{1}{2}$ proc. ränta, emedan placeringen af det tecknade kapitalet måste anses såsom fullt betryggande, då amorteringen fortgår under statens garanti. Den minskas sedan i samma mån som amorteringen fortgår.

2:o. Akademien bör *dernäst* till fortskyndande af amorteringen afse öfverskottet af de årliga hyresinkomsterna eller ofvannämnda extra inkomster, tills hela amorteringen för året uppgår till $1\frac{1}{2}$ procent af det ursprungliga kapitalet, eller en summa af 2,040 Riksdaler.

Kapitalet blifver på sådant sätt vida fortare återbetaladt, än ofvan beräknades, och då den allt mer minskade kapitalåterstoden kräfver en allt mindre del af annuiteten till räntebetalningar, kan också Akademien under sednare tiden af amorteringsperioden förvänta sig, att denna afgift icke blifver särdeles betungande, utan fast heldre med visshet emotse ett öfverskott, hvarföre Akademien får föreslå:

3:o i *sista rummet*, att den får använda afkastningen af sina lokaler till husets underhåll, inventariers anskaffning, samt i öfrigt till läroverkets gagn, på sätt af Kongl. Maj:t i nåder kan varda närmare bestämdt.

Efter amorteringstidens slut, hvilket sannolikt kan antagas inträffa efter vid pass 30 år, skall Staten befinna sig vara egare af ett hus i en central del af staden, af icke obetydligt värde, emot jemförelsevis måttlig uppoffring. Akademiens läroverk skulle se sin framtid ej allenast betryggad, utan detta på ett sätt, som gifve säkerhet för undervisningens jemna

och fruktbringande meddelande i därför fullt lämpliga och afpassade lokaler. Om ränteanslaget beviljas af innevarande Riksdag, borde Akademien redan 1871 kunna få inflytta i sin nya lokal. Det skulle äfven derföre vara af vigt, att saken i möjligaste måtto påskyndades, emedan priset på byggnadsmaterialier för närvarande är billigt och arbetet i sin mån äfven skulle bidraga till beredande af någon arbetsförtjenst.

Betalningsvilkoren kunna antagligen så ställas, att entreprenören först då utbekommer den sista fjerdedelen af sin betalning, när arbetet är fullt färdigt och afsynadt, så att Akademien i huset kan inflytta. På sådant sätt kunna de 2,000 Riksdaler, hvilka Akademien nu måste påräkna till hyra för den lokal den nu innehar, eller någon annan tillfällig i dess ställe, oafkortade för detta ändamål påräknas, ända tills hon kommer i besittning af sitt nya boställshus.

Såsom Akademiens ledamot har jag varit i tillfälle att bevittna det lifliga intresse och den märkliga framgång, med hvilken undervisningen i dess konservatorium bedrifves, äfvensom den oro och bekymmer för undervisningens framtida öde, hvilka hos Akademiens styrelse nu äro rådande, och har derföre ansett mig skyldig göra framställning derom inför Riksdagen. Den finansiela delen af förslaget är deremot icke af mig, utan inom Akademien uppgjordt. Men då denna synes antaglig har jag ansett mig böra underställa den Representationens granskning och bedömande. Handlingar, som närmare upplysa förhållandet, har jag äran härjemte öfverlemna.

Stockholm den 28 Januari 1869.

Gust. Willh. Gumælius.

Vidimeras:
ex officio

L. G. Runeberg.
